

EDMONDO DE AMICIS

CUORE – inimă de copil

1846 – 1908

Edmondo de Amicis

Cuore
inimă de copil

Prefața autorului

Această carte e, mai cu seamă, închinată copiilor din școlile primare, care sunt în vârsta de la nouă până la treisprezece ani; ea s-ar putea intitula: *Istoria unui an de școală, scrisă de un elev din clasa a III-a al unei școli orășenești din Italia.*

Când spunem că e scrisă de un elev din clasa a III-a, nu voim să zicem că el a scris-o întocmai cum este aici tipărită. Dânsul însemna zi cu zi într-un caiet, după cum se pricepea, tot ce văzuse, simțise, cugetase: în școală și afară din școală; iar la sfârșitul anului, tatăl său scrie aceste pagini după notele lui, silindu-se a nu schimba nimic din gânduri, ci a păstra, pe cât se poate, cuvintele fiului său.

Patru ani în urmă, acesta fiind în gimnaziu, își reciti manuscrisul și mai adăuga prin el câte ceva de la sine, folosindu-se de amintirile sale încă vii, despre persoanele și faptele din trecut.

Acum copii, citiți și voi această carte, și trag nădejde, că veți fi mulțumiți, ba chiar cred că vă va fi de folos.

Octombrie

Prima zi de școală

17, luni

Prima zi de școală. Acum, cele trei luni de vacanță petrecute la țară, parcă ar fi doar în închipuirea mea. Încă de dimineață, am plecat cu mama la școala Baretti, pentru a mă înscrie în clasa a III-a primară; nu-mi plăcea deloc că trebuia să mă duc, fiindcă tot la țară îmi zbură mie gândul. Străzile erau invadate de forfota mare de copii; în cele două librării, o mulțime de tați și de mame se îngrămădeau să cumpere ghiozdane cu curelușe, serviete și caiete, creioane, iar în fața școlii se înghesuia atâta lume, încât omul de serviciu și gardianul se străduiau din răspuțeri să elibereze poarta. Lângă ușa de la intrare am simțit că cineva mă atinge pe umăr; era învățătorul meu dintr-a doua, vesel ca întotdeauna și cu părul roșcat zburlit, care-mi spuse:

– Prin urmare, Enrico, de azi ne despărțim pentru totdeauna ?

Deși știam prea bine că așa era, totuși cuvintele lui m-au mâhnit. Am pătruns cu greu în școală. Doamne, domni, femei din popor, muncitori, ofițeri, bunici, femei de serviciu, toți ținând copiii de mână și în cealaltă mână certificatele de promovare, umpleau sala de la intrare și scările, într-un murmur de parcă ne aflam la intrarea într-un teatru. Am revăzut cu plăcere sala mare de la parter, cu ușile celor șapte clase, unde timp de trei ani mi-am petrecut aproape

toate zilele. Era atâta lume ! Învățătoarele umblau încoace și încolo. Învățătoarea mea din clasa întâi m-a salutat din ușa clasei și mi-a spus:

– Enrico, anul acesta te duci la etajul de sus; n-o să te mai văd nici măcar în trecere ! Și privirea îi era tristă. Directorul era înconjurat de femei necăjite, fiindcă nu mai rămăseseră locuri și pentru copiii lor; mi s-a părut că avea barba mai albă decât anul trecut. Pe băieți i-am regăsit mai înalți și mai voinici. La parter, unde se și făcuse repartizarea elevilor se aflau copilașii din clasa întâi primară, care nu vroiau să intre în clasă, împotrivindu-se ca niște măgăruși; numai cu forța puteau fi trași înăuntru; unii dintre ei fugeau din bănci, iar alții, văzându-i pe părinții lor că pleacă, începeau să plângă, așa că aceștia se vedeau nevoiți să se întorcă, fie să-i împace, fie să-i ia acasă, în timp ce învățătoarele rămăneau tare deznădăjduite. Fratele meu mai mic a fost repartizat în clasa învățătoarei Delcati; eu la învățătorul Perboni, sus la etajul întâi. La ora zece toți eram în clasă: cincizeci și patru; doar vreo cincisprezece sau șaisprezece fuseserăm colegi într-a doua, printre care și Derossi, premiantul întâi de totdeauna. Atât de mică și de tristă mi se părea școala, când mă gândeam la pădurile și munții unde mi-am petrecut vacanța de vară !

Mă gândeam și la învățătorul meu dintr-a doua, atât de bun, care râdea mereu cu noi; mic încât părea un coleg de-al nostru. Și acum îmi părea rău că nu-l mai văd acolo, cu părul lui roșcat și zbârlit. Învățătorul nostru era înalt, fără barbă, cu părul cărunț și lung, cu o cută adâncă și dreaptă pe frunte, are vocea groasă și ne privește pe toți fix, unul după altul, vrând parcă să ne citească în adâncul sufle-

tului; și nu râde niciodată. Eu spuneam în sinea mea: asta-i abia prima zi. Încă nouă luni. Câte lecții, câte examene la sfârșit de lună, câtă strădanie ! Simțeam într-adevăr nevoia de a o întâlni pe mama la ieșire; am alergat să-i sărut mâna ! Ea m-a întâmpinat cu:

– Nu-ți fie teamă, Enrico, o să învățăm împreună.

Mulțumit, mă întorsei acasă. Însă tot nu-l mai am pe învățătorul meu cu zâmbetul acela bun și vesel. Acum parcă nici școala nu mai e frumoasă ca înainte.

Învățătorul nostru

18, marți

În dimineața asta, mi-am dat seama că o să-mi placă și noul învățător. Când mergeam în clasă, el fiind înaintea noastră la catedră, m-a impresionat foarte mult când câte un fost elev, se oprea în ușă, și înainte de a trece mai departe, îl saluta:

– Bună ziua, domnule Perboni; câte unii intrau, dădeau mâna cu dânsul și ieșeau iute din clasă. Se vedea că țineau la el și ar fi fost bucuroși să le fie din nou profesor. El răspundea:

– Bună ziua, și strângea mâinile celor ce-l salutau; dar nu se uita la nici unul; la fiecare salut rămânea serios cu cuta lui verticală și adâncă pe frunte, întors spre fereastră, cu privirea înspre acoperișul casei din față; și în loc să se bucure de salaturile acelea, părea că suferă din cauza lor.